

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut

1 (8)

Datum
2023-01-27

Ärendebeteckning
209-16528-2022

MH Konsult Väst AB
GÄRDESVÄGEN 9
444 31 Stenungssund

Förenklad delgivning

Tillsyn enligt penningtvättslagen; beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att MH Konsult Väst AB (Bolaget) med organisationsnummer 556772-7895 ska betala en sanktionsavgift om niohundraåttiofem tusen kronor (985 000 kr).

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn enligt penningtvättsregelverket¹ granskat Bolagets allmänna riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Granskningen har visat att Bolaget överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Bolaget har under tillsynsperioden 2021-04-21–2022-03-31 haft en mycket bristfällig dokumenterad allmän riskbedömning och har därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen har bedömt att överträdelsen gällt centrala delar av penningtvättsregelverket, att den varit allvarlig samt att den inneburit en påtagligt ökad risk för att Bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Beskrivning av ärendet

Bolaget är sedan den 9 april 2009 registrerat i Bolagsverkets register mot penningtvätt för verksamheterna bokföring och redovisning. Bolaget har sitt säte i Västra Götalands län. Bolagets verksamhet omfattas därmed enligt penningtvättsregelverket av Länsstyrelsens tillsyn. Länsstyrelsen

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

har inte tidigare utövat tillsyn över Bolagets verksamhet enligt nu gällande penningtvättslag.

Länsstyrelsen skickade den 21 april 2022 ett föreläggande till Bolaget om att komma in med verksamhetens dokumenterade allmänna riskbedömning enligt penningtvättsregelverket.

Den 24 maj 2022 kom Bolaget in med svar till Länsstyrelsen. I Bolagets svar återfinns Bolagets handling benämnd ”Allmän riskbedömning för MH Konsult Väst AB”.

Den 24 augusti 2022 begärde Länsstyrelsen in komplettering om hur stor del av Bolagets omsättning under perioden 2021-04-21–2022-03-31 som härrör från den verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket. Bolaget svarade den 26 augusti 2022 att all omsättning omfattas.

Länsstyrelsen har i detta ärende endast granskat och bedömt Bolagets allmänna riskbedömning. Bolagets övriga skyldigheter enligt penningtvättsregelverket har Länsstyrelsen inte granskat.

Motivering till beslutet

Bakgrund och gällande bestämmelser

Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Fysiska och juridiska personer som bedriver vissa typer av verksamhet ska registrera sin verksamhet i Bolagsverkets register mot penningtvätt och följa de krav som lagen ställer upp. En av de sektorer som omfattas av penningtvättslagens regler är yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och redovisningstjänster.

I den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige bedöms den generella risken för penningtvätt inom sektorn för bokförings- och revisionstjänster vara betydande. Det är vanligt att man har kunder inom branscher som är kända för att vara mer utsatta för ekonomisk brottslighet än andra, till exempel bygg- och restaurangbranschen.²

Genom tillsynen kontrollerar Länsstyrelsen att verksamheten drivs enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen får förelägga den som driver verksamhet som omfattas av penningtvättslagen att lämna de upplysningar och ge tillgång till de handlingar som behövs för tillsynen. Länsstyrelsen har även rätt att ingripa mot en verksamhetsutövare som

² Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021.

överträder en bestämmelse i 2–6 kap. penningtvättslagen eller Länsstyrelsens föreskrifter på området.

En verksamhetsutövare ska bland annat ha en dokumenterad allmän riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt penningtvätsregelverket ska den allmänna riskbedömningen innehålla en bedömning av hur de produkter och tjänster som verksamhetsutövaren tillhandahåller i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker. Vid den allmänna riskbedömningen ska verksamhetsutövaren särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster som man tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns.

Penningtvätsregelverket genomsyras av principen om ett riskbaserat förhållningssätt, vilket för verksamhetsutövarens del innebär att omfattningen av åtgärder, förfaranden, kontroller med mera ska utformas och fortlöpande anpassas efter riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i den specifika verksamheten. Verksamhetsutövarens riskbedömning är en grundsten i det riskbaserade förhållningssättet. Eftersom verksamhetsutövaren ska utforma den allmänna riskbedömningen så att den kan ligga till grund för rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder är den av stor vikt för flertalet åtgärder i penningtvättslagen.³

Bedömning av Bolagets allmänna riskbedömning

Bolaget har gett in en handling benämnd ”*Allmän riskbedömning för MH Konsult Väst Ab*”.

I handlingen återges inledningsvis övergripande information om verksamhetens kunder, där Bolaget i huvudsak anger följande. De viktigaste faktorerna för att inte utsättas för brottsliga handlingar är löpande riskbedömning, tillsammans med att de är mycket noga med vilka kunder de tar in. De avböjer kunder där det finns någon risk och tar inte in kunder från kontantintensiva branscher, branscher med kapitalvaror som attraherar kriminella eller kunder som gör affärer med länder med utbredd korruption och avsaknad av lagstiftning rörande penningtvätt. Vid antagande av ny kund gör Bolaget en riskbedömning via deras portal, som de har via en extern leverantör, och gör även kontroll via en upplysningstjänst. De nämner vidare att eftersom de har kunder i flera olika branscher så har de därmed stor erfarenhet av de flesta branscher samt att flertalet av kunderna är lokala och att de träffar

³ Se prop. 2016/17:173 s. 178 f. och s. 511.

många av kunderna flera gånger per år. Vidare beskriver Bolaget vilka tjänster de erbjuder och eventuella risker med dessa, uppdelat på åtta punkter. Vardera punkt har en egen risknivå. När de väljer att erbjuda en tjänst fastställer de först att de har kompetensen att utföra den på ett korrekt sätt. Saknas kompetensen så avböjer de uppdraget. För att säkerställa kvaliteten för tjänsterna de utför ska de använda sig av REX – Svensk Standard för redovisningsuppdrag. En viktig del av arbetet är att använda rimlighetsbedömningar.

Länsstyrelsen bedömer att Bolagets allmänna riskbedömning är mycket bristfällig. Skälen till denna bedömning är följande. Det framgår vilka tjänster Bolaget tillhandahåller i verksamheten. Det finns dock inte någon klargörande motivering till hur tjänsterna riskerar att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och inte heller någon motivering av hur stor risken är för att detta sker. Bolaget har inte heller tillräckligt motiverat de risknivåer som man angett. Bolagets allmänna riskbedömning saknar också en samlad risknivå för hela verksamheten.

Riskbedömningen innehåller inte heller någon specifik beskrivning av vilka branscher Bolagets kunder verkar inom och vilka risker som finns inom dessa branscher. Det saknas även en tillräcklig bedömning av vilka risker som finns förknippade med Bolagets distributionskanaler och vilka geografiska riskfaktorer som finns. Bolaget har exempelvis angett att man använder tredjepartstjänster, men inte bedömt riskerna med dessa.

När en verksamhetsutövare tar fram sin allmänna riskbedömning ska verksamhetsutövaren också ta hänsyn till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar. Verksamhetsutövaren ska också bestämma omfattningen av den allmänna riskbedömningen med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som man kan anta finns i den egna verksamheten. Det framgår inte av Bolagets riskbedömning att man tagit sådana hänsyn.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att det finns mycket stora brister i Bolagets allmänna riskbedömning och att detta utgör en överträdelse av penningtvättsregelverket. Bolagets allmänna riskbedömning saknar enligt Länsstyrelsens bedömning en tillräckligt konkret och systematisk genomgång, med redogörelse och motivering, av hur Bolagets verksamhet riskerar att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. På grund av de konstaterade bristerna kan den allmänna riskbedömningen inte läggas till grund för Bolagets rutiner,

riktlinjer och övriga åtgärder som Bolaget ska vidta för att minska risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Val av ingripande

Som Länsstyrelsen konstaterat ovan har Bolaget överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har i sådana fall rätt att ingripa. Valet av ingripande är i hög grad beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas.⁴ Länsstyrelsen ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som uppstått och graden av ansvar. Vid överträdelser som inte är ringa får ett ingripande ske genom beslut om sanktionsavgift.

Länsstyrelsen tar i denna del hänsyn till följande omständigheter. Bolagets verksamhet har sedan den 9 april 2009 varit anmäld till Bolagsverkets register mot penningtvätt och Bolaget kan förväntas ha kännedom om de skyldigheter som finns enligt penningtvättsregelverket. Det har inte framkommit att Bolaget under någon del av tillsynsperioden har haft en allmän riskbedömning i verksamheten som uppfyllt penningtvättsregelverkets krav. Överträdelsen har legat inom Bolagets kontroll. Länsstyrelsen bedömer att Bolagets agerande också inneburit en fördel för Bolaget jämfört med de konkurrenter som lagt tid och resurser på att efterleva penningtvättsregelverket.

Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter.

Länsstyrelsen bedömer att de brister som redovisats ovan avseende Bolagets allmänna riskbedömning innebär att överträdelsen anses som allvarlig. Överträdelsen kan därmed inte anses som ringa.

Länsstyrelsen bedömer att överträdelsen har inneburit en påtagligt ökad risk för att Bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.⁵ Länsstyrelsen har vid sin bedömning även beaktat att det inom den sektor där Bolaget bedriver verksamhet generellt sett bedöms finnas en betydande risk för penningtvätt.⁶

Det finns vid ovan angivna förhållanden skäl för Länsstyrelsen att besluta om en sanktionsavgift mot Bolaget.

⁴ Se prop. 2016/17:173 s. 411 och s. 554.

⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 404.

⁶ Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021.

Sanktionsavgiftens storlek

När Länsstyrelsen fastställer sanktionsavgiftens storlek ska myndigheten ta särskild hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått, samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen. Dessa omständigheter är typiskt sett sådant som Länsstyrelsen kan beakta i både förmildrande och försvårande riktning. Utgångspunkten är att Länsstyrelsen ska beakta alla relevanta omständigheter och som en allmän utgångspunkt bör storleken på avgiften stå i proportion till hur allvarlig överträdelsen är.⁷

Med finansiell ställning avses exempelvis verksamhetsutövarens årsomsättning, men Länsstyrelsen bör kunna beakta även andra faktorer. Sanktionsavgiftens storlek bör i regel stå i relation till verksamhetsutövarens storlek och omsättning.⁸

När det gäller Bolagets finansiella ställning framkommer det av Bolagets årsredovisning för perioden 2021-01-01–2021-12-31 att nettoomsättningen uppgick till 23 134 000 kronor och att Bolaget hade ett medeltal på 24 anställda. Länsstyrelsen utgår från att hela Bolagets omsättning härrör från verksamhet som omfattas av penningtvättslagen.

Länsstyrelsen får inte bestämma sanktionsavgiften till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att fastställa om Bolaget gjort en vinst till följd av överträdelsen. När det inte går att fastställa någon vinst till följd av överträdelsen får sanktionsbeloppet som högst uppgå till motsvarande en miljon euro.

Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.⁹ Länsstyrelsen bedömer att Bolaget överträtt centrala delar av penningtvättsregelverket och att överträdelsen är allvarlig. Vid denna bedömning har Länsstyrelsen tagit särskild hänsyn till att Bolaget haft en så bristfällig allmän riskbedömning att denna inte kunnat läggas till grund för Bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder enligt penningtvättsregelverket. Överträdelsen har även bedömts innebära en påtagligt ökad risk för att Bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Överträdelsen har vidare legat inom Bolagets kontroll och inneburit konkurrensfördelar för Bolaget. Överträdelsen har pågått under i vart fall hela tillsynsperioden. Detta utgör försvårande omständigheter. Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter. Vid en samlad bedömning av dessa

⁷ Se prop. 2016/17:173 s. 555 f. och Kammarrätten i Stockholms avgöranden den 16 december 2021 i mål nr 2311-21 och mål nr 2334-21.

⁸ Se prop. 2016/17:173 s. 403 f. och s. 556.

⁹ Se prop. 2016/17:173 s. 357.

omständigheter samt med hänsyn till Bolagets finansiella ställning, anser Länsstyrelsen att sanktionsavgiften ska bestämmas till 985 000 kronor.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § p. 19, 2 kap. 1–2 §§, 7 kap. 1–2, 5, 10–11, 13–14, 16, 21 och 25 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen).
- 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf. rättschef Helena Schultz med handläggare Poonam Dayal som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurist Ann-Charlotte Broman medverkat.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Delgivning

Länsstyrelsen kommer att skicka er ett särskilt meddelande, så kallat kontrollmeddelande, om att detta beslut har skickats. Ni får alltså två brev från Länsstyrelsen, normalt med en dags mellanrum. Ni anses delgivna beslutet när två veckor har gått från det att beslutet skickades.

Information

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Bolaget är även fortsatt skyldiga att ha upprättade och uppdaterade riskbedömningar, rutiner och riktlinjer. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvätsregelverket genom nya tillsynsinitiativ.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Ytterligare information om penningtvättslagen och era skyldigheter finns på Länsstyrelsens webbplats, www.lansstyrelsen.se.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 16528-2022.